

MALTEPE KENT KONSEYİ ODAK GRUP TOPLANTISI

YER : MALTEPE KENT KONSEYİ
5 EYLÜL 2024

KATILIMCILAR

İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ

- 1.Sema REYHAN
- 2.Pelin SÜYGEN
- 3.Gözde AĞARTAN
- 4.Burcu YANAR CÜZDAN
- 5.Sinem SAKİN
- 6.Ayşe Nisa KILIÇ

- İBB Şehir Planlama Şube Md.- Müdür Yardımcısı
İBB Şehir Planlama Şube Md.- Müdür Yardımcısı
İBB Şehir Planlama Şube Md. - (Şef) / Katılım Ekibi
İBB Şehir Planlama Şube Md. - Şehir Plancısı / Katılım Ekibi
İBB Şehir Planlama Şube Md. - Şehir Plancısı / Katılım Ekibi
İBB Şehir Planlama Şube Md. - Şehir Plancısı / Plan Ekibi

İPA STRATEJİK DANIŞMANLIK

- 1.Gülşen ÖNÜÇ
- 2.Büşra Nur IŞIK
- 3.Bariş ÖZTÜRK

- İPA – Şehir Plancısı / Plan Ekibi
İPA – Şehir Plancısı / Plan Ekibi
İPA – Şehir Plancısı / Plan Ekibi

URBANKOOP

- 1.Zeynep Sude GÜRBÜZ
- 2.Sena KARAHAN

- URBANKOOP. - Mimar
URBANKOOP. - Mimar

MALTEPE KENT KONSEYİ

- 1.Yeter KELEŞ
- 2.Songül ZOHRAP
- 3.Derya DONGUN
- 4.Umutcan SÜRÜCÜ
- 5.Sema ÖZÇAKIR

- Maltepe Kent Konseyi / Genel Sekreter
Maltepe Kent Konseyi / Kadın Meclisi Başkanı
Maltepe Kent Konseyi / Kadın Meclisi Sekreteri
Maltepe Kent Konseyi / Gençlik Meclisi Başkanı
Maltepe Belediyesi / Harita Şefi

GİRİŞ

Maltepe Merkez Kent Konseyi Odak Grup Toplantısı, 5 Eylül 2024 Perşembe günü, 14.00 - 17.00 saatleri arasında, Maltepe Kent Konseyi binasında gerçekleştirildi. Toplantıya İBB Şehir Planlama Şube Müdürlüğü yöneticileri ve çalışanları, Maltepe Kent Konseyi ilgilileri, İPA Şehir Planlama Şefliği ekipleri ve URBANKOOP ekibi katıldı.

Toplantı Gözde Ağartan moderatörlüğünde yürütüldü. Toplantının başında tüm katılımcılar kendilerini tanıttı. Gözde Ağartan Maltepe Merkez projesinin ilişkin sunum yaparak bilgi verdi. Maltepe Kent Konseyi ile ortak çalışma yapma isteğinden bahsedildi, işbirliği olanakları, ortak çalışma fırsatları konuşuldu. Katılımcılar sohbet ortamında görüşlerini aktardı, aktarılan görüşler not edildi.

TOPLANTI NOTLARI

İBB Şehir Planlama Şube Müdürlüğü adına Katılım Koordinatörü tarafından gerçekleştirilen bilgilendirme sunumunda, Maltepe Merkez Plan çalışmalarının, Katılım Koordinatörlüğü ile Maltepe bölge sorumlularının iş birliğiyle yürütüldüğü ifade edilmiştir. Bu süreçte, Maltepe Belediyesi ve İBB'nin ilgili birimleri ile yakın iş birliği içinde çalışıldığı, ayrıca yerel paydaşlar olarak muhtarlar, sivil toplum kuruluşları ve meslek odalarının sürece dâhil edildiği belirtilmiştir. Analiz ve veri toplama aşamasının tamamlandığı, şu anda karşılıklı öğrenme aşamasında olduğu ve bölgenin sorunlarını ve potansiyellerini belirlemek amacıyla çeşitli toplantılar düzenlendiği aktarılmıştır. Stratejik yaklaşımlar geliştirildikten sonra nazım ve uygulama imar planları ile kentsel tasarım rehberinin bütüncül bir şekilde hazırlanarak, paydaşların aktif katılımıyla bu sürecin yürütülmesinin hedeflendiği ifade edilmiştir.

Yapılan Çalışmalar

Şu ana kadar gerçekleştirilen çalışmalar şu şekilde özetlenmiştir:

- Muhtarlarla yapılan görüşmeler,
- Alan kullanıcılarının görüş ve önerilerini almak amacıyla geliştirilen "Mekânsal İşaretleme Uygulaması",
- Ön hazırlık ve katılım süreç planı raporları,
- TMMOB bileşenleri ile düzenlenen odak grup toplantısı,
- Alanda kentsel tasarım projeleri yürüten paydaşlarla yapılan odak grup toplantısı,
- Akademisyenlerle gerçekleştirilen görüşmeler,
- Maltepe Kent Konseyi ile birebir stratejik ortak görüşmeleri.

Bu çalışmaların, riskli yapıların yoğun olduğu, çoklu mülkiyet ve blok nizam yapılaşmalarının bulunduğu bölgelerde yaşanan sorunların çözümlenmesine yönelik olduğu vurgulanmıştır. Bu çerçevede, afetlere karşı dayanıklı bir kentsel alan tasarlama, riskli yapıların dönüşümünü sağlama ve bölgenin ihtiyaçlarına uygun planlama kararlarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Sürecin, "Açıklık, Kapsayıcılık, Güven, Diyalog, Yerellik ve Süreklilik" ilkeleri doğrultusunda yürütüleceği belirtilmiştir. Nihai olarak, 1/5000 ölçekli revizyon nazım imar planı, 1/1000 ölçekli uygulama imar planı ve kentsel tasarım rehberi hazırlanması hedeflenmektedir.

Planlama Alanı ve Mevcut Durum Analizi

Planlama alanı, Feyzullah, Altayçeşme ve Bağlarbaşı mahallelerinin kesişiminde yer almakta olup, yaklaşık 77 hektarlık bir alanı kapsamaktadır. Kentsel tasarım rehberinin uygulanacağı alan ise 41 hektar büyüklüğündedir. Planlama alanında yaklaşık 21.000 kişi ikamet etmekte ve yapı stoku 1276 binadan oluşmaktadır. Bölge, önemli karayolu bağlantıları, mevcut ve geliştirilen raylı sistemler ile deniz yolları aracılığıyla geniş bir ulaşım ağına sahip bir noktadadır. Alan kullanımı açısından, bölgenin %50'si ticari faaliyetler için ayrılmış olup, %20'si konut alanı, %18'i ulaşım ve altyapı, %4'ü kentsel açık alanlar, %3'ü ise sosyal altyapı alanları olarak tanımlanmıştır. Yapı stokunun büyük çoğunluğu 1980 öncesi yapılardan oluşmaktadır.

Sorunlar ve Potansiyeller

Çalışmalar sonucunda bölgeye ilişkin tespit edilen sorunlar şu şekildedir:

- Deprem, sel ve taşkın gibi doğal afetlere karşı dayanıksız altyapı ve yapı stoku,
- Yaya, otopark erişimi, yol güvenliği ve trafik sıkışıklığı gibi ulaşım sorunları,
- Merkezin estetik ve canlılık özelliklerinin kaybolması, dezavantajlı gruplar için kamusal alan eksikliği,
- Kentsel dönüşüm süreçlerinde uzlaşma mekanizmalarının eksikliği ve doğa temelli yaklaşımların yetersizliği.
- Buna karşılık, bölgeye ilişkin belirlenen potansiyeller şunlardır:
 - İlçe belediyesi, muhtarlar ve diğer yerel aktörlerle geliştirilebilecek iş birliği imkânları,
 - Toplu taşımaya yönelik çeşitli ulaşım alternatiflerinin bulunması,
 - Bölgenin tarihsel kimliği, ticari çeşitliliği ve mahalle kültürünün korunması,
 - Maltepe Cumhuriyet Meydanı ve yayalaştırılmış alanların varlığı ile sosyal donatı alanlarına yakınlık,
 - Yapı stokunun yenilenmesine yönelik mevcut talepler.

Planlama Süreci ve Temalar

Plan çalışmaları sürecinde, bölgeyi karakterize eden farklı temalar belirlenmiştir. Bu temalar kapsamında toplanan veriler değerlendirilerek, işlevsel, dengeli ve canlı bir merkez yaratma hedeflenmiştir. Ulaşım konusunda "ulaşılabilir ve yaya dostu kentsel çevre" temasına odaklanılmış, engeller ve mekânsal ihtiyaçlar üzerine değerlendirmeler yapılmıştır. Diğer temalar ise "güvenli ve sağlıklı kentsel doku", "çevre ile uyumlu ve afetlere hazırlıklı kentsel altyapı", ve "çeşitlilik sunan ve kapsayıcı kamusal alanlar" olarak belirlenmiştir.

Sonuç olarak, sürecin danışma kurulu ve koordinasyon kurulu ile yürütüleceği ifade edilmiştir. Koordinasyon Kurulu, İBB Şehir Planlama Müdürlüğü koordinatörlüğünde, İBB'nin diğer birimleri ve Maltepe Belediyesi ile birlikte çalışacaktır. Ayrıca, muhtarlar, sivil toplum kuruluşları ve uzmanlardan oluşan bir Danışma Kurulu oluşturulacak ve süreç bu kurul tarafından denetlenecektir. Sürecin ilerleyen aşamalarında, ihtiyaç tespiti çalışmaları devam ederken, halk toplantıları ve çalıştaylarla uzlaşma süreci yönetilecektir.

İBB Şehir Planlama Şube Müdürlüğü tarafından yapılan bilgilendirme sunumunda, Maltepe Merkez Plan çalışmasının katılımcı bir süreçle yürütülmesinin hedeflendiği ifade edilmiştir. Henüz sahada doğrudan halkla etkileşime geçilmediği belirtilmiş, Eylül ayında saha çalışmalarına başlanacağı ve katılım sürecinin daha detaylı şekilde ele alınacağı vurgulanmıştır. İlgili teknik analizlerin ve planlama için gereken altyapı çalışmalarının tamamlanmakta olduğu, bundan sonraki aşamada katılımcıların fikirlerinin alınarak plan kararlarının oluşturulacağı ifade edilmiştir. Bu kapsamda, yerel aktörlerin görüş ve önerilerinin kritik bir önem taşıdığı belirtilmiştir.

Katılımcıların Görüşleri

Toplantıya katılan Maltepe Kent Konseyi temsilcileri ve diğer yerel aktörler, Maltepe bölgesine dair görüş ve önerilerini sunmuşlardır. Öne çıkan başlıca konular şunlardır:

- 1. Meydan ve Ulaşım İle İlgili Sorunlar: Katılımcılar,** Maltepe Meydanı'nda yapılan düzenlemelerin olumlu karşılandığını ancak ulaşım açısından çeşitli sorunlar yaşandığını belirtmişlerdir. Özellikle tünelin uzunluğu ve yaya erişimi konusunda zorluklar yaşandığı ifade edilmiştir. Yaşlılar ve çocuklu aileler için erişimi kolaylaştıracak alternatif çözümler geliştirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca meydana merdivenlerin aşırı sıcak nedeniyle kullanılamaz hale geldiği, bu alanların gölgeliklerle donatılması gerektiği ifade edilmiştir.
- 2. Kentsel Dönüşüm Sorunları:** Maltepe'deki kentsel dönüşüm süreçlerinde çeşitli sorunlar yaşandığı, özellikle uzlaşma mekanizmalarının yeterince etkin olmadığı dile getirilmiştir. Bölgedeki riskli yapıların yenilenmesine yönelik taleplerin arttığı ancak bu süreçlerin daha katılımcı ve doğa temelli yaklaşımlar ile yönetilmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- 3. Engellilere Yönelik Eksiklikler:** Katılımcılar, ilçede engellilere yönelik hizmetlerin yetersiz olduğunu ve kamusal alanların engelli bireylerin kullanımına uygun olmadığını belirtmişlerdir. Yeni yapılan projelerde bile bu eksikliğin devam ettiği ve özellikle Cumhuriyet Meydanı'nda engellilere yönelik düzenlemeler yapılmadığı ifade edilmiştir.

4. Toplumsal Katılımın Artırılması: Kent Konseyi temsilcileri, özellikle kadınlar ve gençlerin sürece dâhil edilmesinin zor olduğunu ve toplumsal katılımın artırılması için yeni stratejiler geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Mahalle düzeyinde etkinlikler ve toplantılar düzenlenmesi önerilmiş, muhtarlar ile iş birliği içinde gerçekleştirilecek etkinliklerin daha fazla katılım sağlayabileceği ifade edilmiştir.

5. Gençlerin İhtiyaçları: Maltepe'deki gençlerin kentsel alanlara yönelik taleplerinin yetersiz karşılandığı ve sosyal aktivite alanlarının geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Gençlerin çoğunun Kadıköy gibi daha dinamik bölgelere yöneldiği ve Maltepe'nin bu anlamda çekici bir yer olmadığı belirtilmiştir. Ayrıca gençlerin bir araya gelebileceği sosyal alanların oluşturulması gerektiği dile getirilmiştir.

6. Güvenlik Sorunları: Katılımcılar, Maltepe'nin bazı bölgelerinde güvenlik sorunlarının arttığını ifade etmişlerdir. Özellikle alt geçitler ve parkların güvensiz hale geldiği, uyuşturucu kullanımının yaygınlaştığı ve gece saatlerinde buralardan geçmenin riskli olduğu belirtilmiştir. Bu alanlara yönelik aydınlatma ve güvenlik önlemlerinin artırılması gerektiği vurgulanmıştır.

SONUÇ

Toplantıda, ilk olarak Maltepe Kent Konseyi'nin toplumsal algısı ve katılım süreçlerinde yaşanan sorunlar ele alınmıştır. Yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının daha etkili bir iletişim stratejisi geliştirmesi gerektiği vurgulanmış, özellikle kadınlar, engelliler ve gençler özelinde düzenlenen etkinliklerde katılımın istenilen seviyeye ulaşmadığı üzerinde durulmuştur. Seminerlerden yeterli geri dönüş alınamaması nedeniyle, katılımı artırmak amacıyla ücretsiz kurslar düzenlenmeye başlandığı ifade edilmiştir. Ayrıca, mahalle düzeyinde düzenlenen etkinliklerle katılımın artırılacağı, bu süreçte muhtarların desteğinin kritik olduğu belirtilmiştir. Gençlere yönelik olarak, Maltepe Kent Konseyi ile yerel spor kulüpleri arasında iş birliği yapılabileceği ve indirimler veya ücretsiz kurslar gibi teşvik edici fırsatlar sunulabileceği konuşulmuştur.

Maltepe'de gerçekleştirilen yeni meydan ve yayalaştırma alanlarının olumlu gelişmeler sunduğu belirtilse de, erişim zorlukları, aşırı sıcaklıklar nedeniyle gölgelik alan ve yeşil alan eksikliklerinin sorunlara yol açtığı ifade edilmiştir. Bu sorunlara çözüm olarak ahşap kaplama yöntemleri gibi yenilikçi öneriler getirilmiştir. Meydandaki tünelin uzunluğu nedeniyle, özellikle yaşlılar ve çocuklu aileler için erişimin zorlaştığı ve bu bölgede farklı erişim çözümlerinin geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Mevcut yapı stoğunun yetersiz olduğu ve kentsel dönüşüm sürecinin yavaş ilerlediği, binaların iç içe olması ve yeşil alan eksikliklerinin ise bölgedeki yaşam kalitesini olumsuz etkilediği üzerinde durulmuştur.

Ayrıca, alandaki otopark probleminin hem taşıt hem de yaya trafiğini olumsuz etkilediği belirtilmiş, bu sorunun çözümü için kapsamlı düzenlemelerin yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

Toplumda güvenlik endişelerinin arttığı ve madde bağımlılığı gibi sorunların yaygınlaştığına dikkat çekilmiş, bu tür sorunlarla başa çıkmak için kent sakinlerinin katılımını içeren projeler geliştirilmesi ve güvenlik önlemlerinin artırılması gerektiği vurgulanmıştır.

Toplantı sonunda, Maltepe Kent Konseyi'ne, süreci anlatan ve mekânsal işaretleme uygulamasının kare kodunun da yer aldığı bilgilendirici broşürler dağıtılmıştır. Katılımcılar, Maltepe'nin kentsel dönüşüm süreçlerinde daha etkin bir katılım mekanizması oluşturulması gerektiğini, engelli bireyler ve dezavantajlı gruplara yönelik düzenlemelerin geliştirilmesi gerektiğini, ayrıca güvenlik ve ulaşım sorunlarının ivedilikle ele alınması gerektiğini vurgulamışlardır. Toplantı, Maltepe Kent Konseyi ve Maltepe Belediyesi'nin birlikte çalışma temennisiyle sona ermiştir.